

ג'נין: הפעולות הצבאיות של צה"ל

סיכום והמלצות

I. אודות תחקיר זה

צוות של Human Rights Watch שמנה שלושה חוקרים מנוסים שהה שבעה ימים במחנה הפליטים ג'נין, מה-19 באפריל 2002 ועד ה-28 באפריל 2002, על מנת לערוך את התחקיר לדו"ח זה. הצוות ראיין מאות תושבים ממחנה הפליטים ג'נין, אסף תיאורים מפורטים מפי קורבנות ועדי ראיה, אימת את כל הפרטים בזהירות, וערך בדיקות עצמאיות של המידע שהתקבל מאנשים מסוימים לעומת מידע מאחרים. חוקרי Human Rights Watch אספו מידע הנוגע לאירועים במחנה גם מאנשים שמהווים מקור ראשון, לרבות עובדי סיוע בינלאומיים, עובדי שירותי הרפואה ובכירים מקומיים. התחקיר כלל גם מידע ממקורות ציבוריים, לרבות מקורות של ממשלת ישראל, לגבי הפלישה לג'נין. יחד עם זאת, צה"ל לא נענה לבקשות החוזרות ונשנות של Human Rights Watch לקבל מידע לגבי הפשיטות שלו לגדה המערבית ולעזה. על אף שהתחקיר של Human Rights Watch מקיף, אנחנו לא מתיימרים לומר שהוא כוללני. עדיין נדרש תחקיר נוסף, במיוחד מאחר שהחפירות במקום נמשכות, וודאי אם ישראל תחליט בסופו של דבר לאשר לחיילים שהשתתפו בפעולה להתראיין.

II. סיכום

ב-3 באפריל 2002 צה"ל פתח בפעולה צבאית נרחבת במחנה הפליטים ג'נין, ביתם של כ-14 אלף פלשתינים, רובם המכריע אזרחים. המטרה המוצהרת של הישראלים הייתה ללכוד או להרוג לוחמים פלשתינים שהיו אחראים לפיגועי התאבדות ולהתקפות אחרות שגרמו למותם של למעלה משבעים אזרחים ישראלים ואחרים מאז חודש מרץ 2002. הפשיטה הצבאית של צה"ל למחנה הפליטים ג'נין בוצעה בהיקף חסר תקדים בהשוואה לפעולות צבאיות אחרות שביצע צה"ל מאז שהחל הסכסוך הישראלי-פלשתיני הנוכחי בספטמבר 2002.

נוכחותם של לוחמים פלשתינים חמושים בתוך מחנה הפליטים ג'נין, וההכנות שעשו אותם לוחמים פלשתינים חמושים לקראת פשיטת צה"ל, אינן מפחיתות מהמחויבות של צה"ל, על פי המשפט ההומניטרי הבינלאומי, לנקוט בכל אמצעי הזהירות האפשריים כדי למנוע פגיעה באזרחים. בנוסף, חלה על ישראל חובה משפטית להבטיח שהתקפותיה על מטרות צבאיות לגיטימיות לא תגרומנה נזק בלתי-פרופורציונלי לאזרחים. למרבה הצער, חובות אלו לא מולאו. התחקיר של Human Rights Watch מוכיח כי במהלך הפשיטה למחנה הפליטים ג'נין הכוחות הישראליים ביצעו הפרות חמורות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי, כאשר חלקן מהוות על פניהן ראיות לפשעי מלחמה.

לאור הסביבה העירונית הצפופה של מחנה הפליטים, הלוחמים והאזרחים לא היו אף פעם במרחקים גדולים זה מזה. האזרחים המתגוררים במחנה תיארו ימים שבהם ירי טילים מתמשך ממסוקים פגע בבתיהם. חלק מהתושבים נאלצו להימלט מבית לבית בחיפוש אחר מחסה, בעוד אחרים נלכדו בשל הלחימה, ולא יכלו לברוח למקום מבטחים, בשל האיום שהיווה העוצר שהטיל צה"ל באמצעות כוח קטלני וירי צלפים. Human Rights Watch תיעד מקרים שבהם חיילים הפכו בתי אזרחים למוצבים צבאיים והגבילו את הדיירים לחדר אחד. במקרים אחרים, צה"ל אמר מפורשות לאזרחים שניסו לברוח, שעליהם לשוב לבתיהם.

על אף תנאים צפופים אלה, חלה על ישראל חובה משפטית להבחין בין מטרות אזרחיות למטרות צבאיות. אולם לעיתים ההתקפות הצבאיות של צה"ל נעשו ללא כל אבחנה. הירי בוצע ללא אבחנה במיוחד בבוקר ה-6 באפריל, בו שוגרו טילים ממסוקים כאשר אזרחים רבים עדיין ישנו, ולא הבינו מה קורה. אישה אחת נהרגה מאש שנורתה מהמסוקים באותה התקפה; ילדה בת ארבע בחלק אחר של העיר נפצעה כשטיל פגע בבית שבו ישנה. בשני הבניינים התגוררו רק אזרחים, ולא היו לוחמים בקרבתם המיידית.

צה"ל השתמש בדחפורים משוריינים כדי להרוס בתי תושבים. ככל הנראה, המטרה הייתה ליצור דרכי מעבר בסמטאות הצרות והמפותלות של ג'נין, כדי לאפשר לטנקים ולציוד כבד אחר לחדור לפנים המחנה, במיוחד מאחר שחלק מהאזורים האלה מולכדו. יחד עם זאת, במיוחד באזור ההוואשין, ההרס היה מעבר לכל מטרה מתקבלת על הדעת של יצירת גישה ללוחמים, והיה במידה רבה בלתי-פרופורציונלי למטרות הצבאיות שניסו להשיג. ההרס שגרמו למחנה ג'נין ירי טילים ואש טנקים וההרס שגרמו הדחפורים זעזעו רבים שצפו בנעשה. לפחות 140 מבנים בכל המחנה נחרבו לגמרי, רבים מהם בתי מגורים של מספר משפחות, ונזק רב שנגרם ללמעלה מ-200 מבנים אחרים, הפך אותם לבלתי ראויים למגורים או לא בטוחים. כ-4,000 בני אדם, יותר מרבע מאוכלוסיית המחנה, נותרו ללא קורת גג בשל ההרס הזה. נזקים חמורים נגרמו גם לתשתית המים, הביוב והחשמל של המחנה. יותר מ-100 מתוך 140 המבנים שנחרבו לגמרי נמצאים באזור הוואשין. בניגוד לחלקים

אחרים במחנה, שם נעשה שימוש בדחפורים בעיקר כדי להרחיב את הרחובות, צה"ל החריב את כל אזור הוואשין, שם נהרגו ב-9 באפריל 13 חיילי צה"ל במארב שהציבו להם לוחמים פלשתינים. הקביעה אם ההרס הנרחב הזה חרג מההגדרה של צורך צבאי באופן המהווה הרס זדוני – או פשע מלחמה – צריכה להיות אחת הקדימויות העליונות של ועדת הבדיקה של האו"ם.

הנוק שנגרם מההרס הזה הוחמר עוד יותר היות שהאזרחים תושבי המקום לא קיבלו התראות מספיקות. על אף שצה"ל סיפק התראות במספר מקרים, אזרחים רבים שמעו על הסיכון רק כשהדחפורים התחילו להרוס את בתיהם. ג'מאל פאיד, אדם משותק בן 37 נהרג כשדחפור של צה"ל הרס את ביתו כשהוא בתוכו. צה"ל לא נתן לקרובי המשפחה מספיק זמן כדי לפנות אותו מהבית. מוחמד אבו סבעה בן ה-65 התחנן בפני נהג הדחפור של צה"ל שיפסיק להרוס את ביתו כי משפחתו נמצאת בפנים; כשהוא שב לביתו ההרוס למחצה, הוא נורה למוות על ידי חייל צה"ל.

Human Rights Watch אישר כי לפחות 52 פלשתינים נהרגו כתוצאה מפעולות צה"ל בגינין. מספר זה עלול לעלות תוך כדי עבודות החילוץ והתחקיר, ולאחר שאנשים שנעצרו על ידי ישראל יאותרו וישוחררו. בשל הדיווחים על מספר נמוך של נעדרים, Human Rights Watch אינו מצפה שהמספר הזה יעלה משמעותית. לפחות 22 מבני האדם שהוכרזו רשמית כמתים היו אזרחים, לרבות ילדים, נכים, וזקנים. לפחות 27 מהמתים חשודים שהיו פלשתינים כמושים שהשתייכו לתנועות כגון הג'יהאד האיסלמי, חמאס וגדודי אל-אקצה. חלקם היו אנשי כוחות הבטחון של הרשות הפלשתינית (הרש"פ) וזרועות אחרות של משטרת הרש"פ וכוחות הבטחון שלה. מתוך המקרים שתועדו, Human Rights Watch לא הצליח לקבוע סופית את הסטטוס של שלושת ההרוגים הנוותרים.

Human Rights Watch לא מצא כל ראיות שיתמכו בטענות לטבח או להוצאות להורג רחבות-היקף ללא משפט שבוצעו על ידי צה"ל במחנה הפליטים ג'נין. יחד עם זאת, רבים ממקרי המוות של אזרחים שתועדו על ידי Human Rights Watch מהווים הרג לא חוקי או מכוון על ידי צה"ל. אפשר היה למנוע מקרי מוות רבים אחרים אילו צה"ל היה נוקט באמצעי זהירות מתאימים כדי להגן על חיי אזרחים במהלך הפעולות הצבאיות, כנדרש על פי המשפט ההומניטרי הבינלאומי. בין האזרחים המתים היו גם כמאל זגהאיר בן ה-57, אדם בכסא גלגלים שנורה ולאחר מכן נדרס על ידי טנק של צה"ל על כביש ראשי מחוץ למחנה ב-10 באפריל, על אף שדגל לבן התנוסס מעל כסא הגלגלים שלו; מריאם ווישאיה בת ה-58 שנהרגה מטיל שפגע בביתה ב-6 באפריל שעות ספורות בלבד אחרי שבנה, שלא היה חמוש, נורה ברחוב; ג'מאל פאביד, אדם משותק בן 37 שנקבר תחת הריסות ביתו ב-7 באפריל על אף שבני משפחתו התחננו שיאפשרו להם לפנות אותו; ופארס זייבן בן ה-14 שנהרג מאש שנורתה לעברו מרכב משוריין של צה"ל כשיצא לקנות מצרכים לאחר שהעוצר שהטיל צה"ל הוסר זמנית ב-11 באפריל.

חלק מהמקרים שתועדו על ידי Human Rights Watch מהווים הוצאות להורג מהירות, ללא ספק פשע מלחמה, כדוגמת המקרה של ג'מאל אל סבח שנורה ב-6 באפריל. אל סבח נורה למוות כשהיה תחת שליטה ישירה של צה"ל: הוא מילא אחר פקודות ופשט את בגדיו. במקרה אחד לפחות, חיילי צה"ל הרגו בצורה לא חוקית את מונטיר אל חאגי הפלשתיני, שכבר לא נשא נשק, ידיו היו שבורות לפי הדיווחים, והוא לא נטל חלק פעיל בלחימה.

לכל אורך ההתקפה, חיילי צה"ל השתמשו באזרחים פלשתינים כדי להגן עליהם מפני סכנה, השתמשו בהם כ"מגינים אנושיים", והכריחו אותם לבצע עבודות מסוכנות. Human Rights Watch קיבל הרבה עדויות נפרדות ואמינות לפיהן פלשתינים הוצבו בעמדות פגיעות כדי להגן על חיילי צה"ל מפני ירי או התקפות. חיילי צה"ל הכריחו את הפלשתינים האלה לעמוד למשך פרקי זמן ארוכים בחזית עמדות צה"ל, או ללוות את החיילים כשהם נעו מבית לבית. כמאל טוואלבי, אב ל-14 ילדים, תיאר כיצד החיילים השאירו אותו ואת בנו בן ה-14 בקו האש במשך 3 שעות, והשתמשו בכתפיים של בנו כדי להניח עליהן את הרובים תוך כדי הירי. חיילי צה"ל הכריחו אישה בת 65 לעמוד על גג מול עמדה של צה"ל בעיצומו של קרב מסוקים.

כמו בפעולות קודמות של צה"ל, גם הפעם חיילים הכריחו פלשתינים, לפעמים באיומי אקדח, ללוות חיילי צה"ל במהלך חיפושיהם בבתים, להיכנס לבתים, לפתוח דלתות, ולבצע משימות אחרות שעלולות להיות מסוכנות. אילוץ אזרחים בצורה כזאת היה שכיח במיוחד בגינן; כמעט בכל מקרה של חדירת חיילי צה"ל לבתי אזרחים, הדיירים אמרו ל-Human Rights Watch שחיילי צה"ל הגיעו כשהם מלווים על ידי אזרחים פלשתינים שהשתתפו תחת איומים. ניצול אזרחים בכוח במהלך פעולה צבאית הינו הפרה חמורה של דיני המלחמה, היות שהוא חושף אזרחים לסיכון ישיר של מוות או פציעה קשה.

עד כה, Human Rights Watch לא מצא ראיות לכך שלוחמים פלשתינים הכריחו אזרחים פלשתינים להיות להם מגינים אנושיים במהלך ההתקפה. אולם לוחמים פלשתינים אכן סיכנו אזרחים פלשתינים במחנה כאשר השתמשו בו כבסיס לתכנון ולשגור התקפות, השתמשו בטקטיקות שאינן מבחינות בין אנשים, כגון שתילת מטענים מאולתרים בתוך המחנה והתמזגות בתוך האוכלוסייה האזרחית במהלך המאבק המזוין, ובחלק מן המקרים הם עשו זאת כדי להימנע ממעצר על ידי הכוחות הישראליים.

במשך 11 ימים במהלך מבצע "חומת מגן", החל מה-4 באפריל ועד ל-15 באפריל, צה"ל חסם מעבר כלי רכב וצוותים של שירותי הרפואה למחנה הפליטים גינן. בתקופה זו לא הייתה ללוחמים ולאזרחים הפצועים במחנה, כמו גם לחולים, גישה לטיפול חירום רפואי. תפקודם של האמבולנסים ובתי החולים בעיר גינן הוגבל מאוד וחיילי צה"ל ירו לעבר אמבולנסים פעם אחר פעם. פארווה ג'מאל, אחות במדים, נהרגה מאש צה"ל כשטיפלה באזרח פצוע. לפחות בשני מקרים, אזרחים פצועים

מתו כשלא הייתה להם גישה לטיפול רפואי. התקפות ישירות על צוותים רפואיים ושליחת הגישה לטיפול רפואי לפצועים מהוות הפרות חמורות של דיני המלחמה.

בתקופה שצה"ל שלט במחנה ג'נין ישירות, רשויות ישראל היו מחויבות על פי המשפט ההומניטרי הבינלאומי לנקוט בכל אמצעי הזהירות האפשריים על מנת להגן על אזרחי המחנה מפני סכנות שנגרמות כתוצאה מפעולות איבה, ולהבטיח ככל שניתן בנסיבות הקיימות, שלאוכלוסייה האזרחית תהיה גישה למזון ולציוד רפואי. אולם בפועל, צה"ל מנע מארגונים הומניטריים, לרבות הוועדה הבינלאומית של הצלב האדום, לגשת למחנה ולתושביו האזרחים – למרות הצורך ההומניטרי העצום. הסגר הזה החל ב-11 באפריל והסתיים ב-15 באפריל, אחרי שרוב הפלשתינים החמושים נכנעו. Human Rights Watch חקר ולא מצא ראיות שתומכות בדיווחים לפיהם צה"ל פינה גופות ממחנה הפליטים כדי לקבור אותן בקברי אחים.

כל אחד מהמקרים המופיעים בדו"ח להלן מצדיק תחקיר נוסף יסודי, שקוף וללא משוא פנים, שתוצאותיו יפורסמו. כאשר מוצאים מקרה של מעשה עוולה, יש למצות את הדין עם האחראים לכך. ישנן ראיות מוצקות שמוכיחות, על פניהן, כי במקרים המפורטים להלן חיילי צה"ל ביצעו הפרות חמורות של אמנות ז'נבה, או פשעי מלחמה. מקרים כאלה דורשים חקירות פליליות נקודתיות בנסייון למצוא את האחראים ולהעמידם לדין. חקירות כאלה הינן בראש ובראשונה באחריותה של ישראל, אולם הקהילה הבינלאומית חייבת להבטיח שחקירות אלה יתבצעו.

III. המלצות

לממשלת ישראל

- בצעו חקירה מלאה וללא משוא פנים לגבי הפרות המשפט ההומניטרי הבינלאומי המתועדות בדו"ח זה, פרסמו את התוצאות, ומצו את הדין עם כל מי שנמצא אחראי למעשי עוולה. אם תגלו שבוצעו פשעי מלחמה, נקטו בהליכים פליליים מיד.
- הכריזו בצורה שאינה משתמעת לשני פנים כי כוחות הבטחון הישראליים יכבדו את חובותיהם על פי המשפט ההומניטרי הבינלאומי ויצייתו להם, ויקיימו בכל הנסיבות את עקרון החסינות האזרחית על ידי נקיטת כל אמצעי הזהירות האפשריים כדי להגן על אזרחים, להבחין בין מטרות צבאיות לאזרחים, ולהבטיח גישה לסיוע הומניטרי ורפואי.
- נקטו פעולה מיידית כדי לשים קץ לכל שימוש מופרז, בלתי-פרופורציונלי וללא אבחנה שעושים כוחות הבטחון הישראליים בכוח, המסכן אזרחים.

- נקטו פעולה מיידית כדי לשים קץ למנהג של שימוש באזרחים פלשתינים כמגינים אנושיים בפעולות צבאיות של צה"ל ומצו את הדין עם האחראים למתן הפקודות, התומכים בהם, או הגורמים המבצעים, בהליכים משמעתיים או פליליים.
- הפסיקו מיד לאלץ פלשתינים לסייע לצה"ל בפעולותיו הצבאיות. פקדו על כל חיילי צה"ל לשים קץ למנהגים אלה, הפיצו את הפקודה בכל שרשרת הפיקוד הצה"לית ומצו את הדין עם האחראים למתן הפקודות, התומכים בהם, או הגורמים המבצעים.
- הפסיקו מיד את השימוש בכוח קטלני כדי לאכוף עוצרים.
- הבטיחו שלאוכלוסייה הפלשתינית תהיה גישה לשירותי בריאות, למזון, לסיוע רפואי ולאספקה ולשירותים הומניטריים אחרים החיוניים לחיים האזרחיים.
- הבטיחו שצוותים רפואיים ואמבולנסים יוכלו לבצע את המוטל עליהם, ושחולים יוכלו להגיע למתקני שירותי הבריאות, על ידי כך שתאפשרו לשתי קבוצות אלה לנוע בחופשיות. אסור שהגבלות על התנועה תהיינה מופרזות בהשפעתן או במשכן. הן חייבות להיבדק מחדש באורח סדיר, ויש להטיל אותן רק כאשר וכל עוד, הדבר הכרחי בהחלט.
- שתפו פעולה באופן מלא עם ועדת הבדיקה שהקימה מועצת הבטחון של האו"ם כדי לחקור את האירועים בג'נין.
- אפשרו פריסה מיידית של משקיפים בינלאומיים בגדה המערבית וברצועת עזה, עם מנדאט לפקח, לוודא ולדווח בצורה פומבית על עמידה של כל הצדדים בסטנדרטים של המשפט ההומניטרי הבינלאומי.

לרשות הפלשתינית ולארגונים הפלשתינים החמושים

- הכריזו באופן שאינו משתמע לשני פנים כי כוחות הבטחון הפלשתינים ואנשי הארגונים החמושים יכבדו את עקרונות המשפט ההומניטרי הבינלאומי ויצייתו להם על ידי קיום עקרונות החסינות האזרחית בכל הנסיבות האפשריות, לרבות בכך שלא יקבעו מטרות אזרחיות על ידי שיגור מחבלים מתאבדים או אמצעים אחרים, בין אם בהתנחלויות או בשטח ישראל; על ידי הבחנה בין מטרות צבאיות לאזרחים; ועל ידי כך שיבטיחו גישה לסיוע רפואי והומניטרי.

- חקרו את כל הפעולות וקווי המדיניות המפרים את העקרונות והחוקים האלה, פרסמו את התוצאות, מצו את הדין עם האנשים שיימצאו כמפרי העקרונות והחוקים האלה, והענישו אותם או נקטו נגדם צעדים משמעותיים העולים בקנה אחד עם חומרת העבירות האלה.
- שתפו פעולה באופן מלא עם ועדת הבדיקה שהקימה מועצת הבטחון של האו"ם כדי לחקור את האירועים בגינין.

לממשלת ארצות הברית

- דרשו מממשלת ישראל, הן באמצעות תקשורת ציבורית ופרטית, לנקוט בצעדים מידיים על מנת ליישם את ההמלצות לעיל.
- עודדו מאמצים לטפל בהפרות של זכויות אדם בינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי שבוצעו על ידי כל הצדדים בגדה המערבית וברצועת עזה, לרבות הקמת נוכחות בינלאומית שקווי האחריות שלה יכללו פיקוח, וידוא ודיווח פומבי שוטף לגבי העמידה של כל הצדדים בסטנדרטים של זכויות אדם והמשפט ההומניטרי הבינלאומי, וספקו מומחים לנוכחות בינלאומית כזאת.
- טפלו בהפרות חמורות ושיטתיות של זכויות אדם בינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי על ידי כל אחד מן הצדדים כדבר הדורש סעד מידי, והבטיחו שאכיפת זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי לא תתבצע רק בכפוף לתוצאות מו"מ ישיר בין הצדדים לסכסוך.
- קבלו מישראל הבטחות בכתב לכך שכלי נשק שמקורם בארה"ב, לרבות, אולם ללא הגבלה, מסוקי אפאציי וקוברה, דחפורי D-9 משוריינים וטילי TOW נגד טנקים, לא ישמשו לביצוע הפרות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי בגדה המערבית וברצועת עזה.
- בצעו בדיקה מקיפה של השימוש הישראלי בכלי נשק שמקורם בארה"ב בגדה המערבית וברצועת עזה, פרסמו את התוצאות, ועדכנו את הבדיקה הזאת לפחות פעם בחצי שנה.

- הגבילו את השימוש של ישראל בכלי נשק שמקורם בארה"ב, ואשר נעשה בהם שימוש לצורך הפרות שיטתיות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי בגדה המערבית וברצועת עזה.
- הודיעו לממשלת ישראל שסיוע צבאי אמריקני מתמשך מחייב את הממשלה לנקוט בצעדים ברורים ומדידים ששימו קץ להפרות החמורות והשיטתיות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי שמבצעים כוחות הבטחון שלה בגדה המערבית וברצועת עזה. צעדים אלה כוללים ביצוע חקירות שקופות והוגנות לגבי האשמות בהפרות חמורות ושיטתיות, פרסום התוצאות, ומיצוי הדין עם האחראים.
- פקחו על השימוש במשאבים נתרמים שמקורם בארה"ב ודווחו על כך בפומבי, על מנת להבטיח שמשאבים מעין אלה לא יתמכו בסוכנויות הרש"פ או בארגונים פלשתינים האחראים להפרות חמורות ושיטתיות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי.

למדינות החברות באיחוד האירופי

- טפלו בהפרות חמורות ושיטתיות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי על ידי כל אחד מן הצדדים כדבר הדורש סעד מידי, והבטיחו שאכיפת זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי לא תתבצע רק בכפוף לתוצאות מו"מ ישיר בין הצדדים לסכסוך.
- פתחו ופרסמו אמות מידה לציות ממשלת ישראל לזכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי ולמחויבויות למשפט הבינלאומי כפי שהן מפורטות בסעיף 2 להסכם השותפות האירופי-מזרח-תיכוני בין האיחוד האירופי והמדינות החברות בו לבין ישראל.
- פתחו ופרסמו אמות מידה לציות הרש"פ לזכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי ולמחויבויות למשפט הבינלאומי כפי שהן מפורטות בסעיף 2 להסכם הביניים לשותפות מסחרית ושיתוף פעולה בין האיחוד האירופי והמדינות החברות בו לבין הרש"פ.
- תמכו במאמצים לטפל בהפרות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי שבוצעו על ידי כל הצדדים בגדה המערבית וברצועת עזה, לרבות הקמת

נוכחות בינלאומית שקווי האחריות שלה יכללו פיקוח, וידוא ודיווח פומבי שוטף לגבי העמידה של כל הצדדים בסטנדרטים של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי, וספקו מומחים לנוכחות בינלאומית כזאת.

- קבלו מישראל הבטחות בכתב לכך שכלי נשק שמקורם במדינות החברות באיחוד האירופי לא ישמשו לביצוע הפרות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי.
- בצעו בדיקה מקיפה של השימוש הישראלי בכלי נשק שמקורם במדינות החברות באיחוד האירופי, פרסמו את התוצאות, ועדכנו את הבדיקה הזאת לפחות פעם בחצי שנה.
- ישמו את קוד ההתנהגות האירופי הנוגע ליצוא נשק והגבילו את ההעברה לישראל של כלי נשק שנעשה בהם שימוש לצורך הפרות שיטתיות של זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי בגדה המערבית וברצועת עזה.

למועצת הבטחון של האו"ם והסקרטיאט

- הבטיחו שתחום הסמכות של ועדת הבדיקה שמינה מזכ"ל האו"ם כדי לחקור את המצב במחנה הפליטים ג'נין, ואושרה בהחלטה 1405 של מועצת הבטחון של האו"ם, יכלול זכויות אדם בינלאומיות ואת המשפט ההומניטרי הבינלאומי, ושזוות הבדיקה שיאסוף את הנתונים לדו"ח יביא בחשבון את כל התיאורים האמינים והניתנים לאימות של הפרות זכויות האדם הבינלאומיות והמשפט ההומניטרי הבינלאומי.
- הקימו בדחיפות נוכחות בינלאומית קבועה בגדה המערבית וברצועת עזה שתפקח ותדווח פומבית ובצורה שוטפת על עמידה של כל הצדדים בסטנדרטים של המשפט ההומניטרי הבינלאומי וזכויות אדם.

לקהילה הבינלאומית

- נקטו פעולה מיידית, יחד ולחוד, על מנת להבטיח שיכובדו הוראות אמנת ז'נבה הרביעית ביחס להגנה על אזרחים בעת מלחמה, וציות של הפלשתינים לחוק האוסר התקפות על אזרחים.

- נקטו בצעדים, בהתאם לפסקה 11 של הכרזת הצדדים היוזמים של אמנת ז'נבה הרביעית מתאריך ה-5 בדצמבר 2001, כדי להסדיר בדחיפות "פריסת משקיפים עצמאיים ובלתי משוחדים שיפקחו" על הציות של ישראל והפלסטינים לאמנת ז'נבה הרביעית ולהוראות אחרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי.